

NOTAT

28. februar 2005
J.nr.: 020220/20014-0003
Ref.: PST

Redegørelse til Folketingets Enerkipolitiske Udvalg om lovovervågning af lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning

1. Indledning

Lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning er omfattet af lovovervågning. Loven blev bl.a. udvalgt til at være omfattet af lovovervågning, fordi der er tale om en vidtgående modernisering og tilpasning af de lovgivningsmæssige rammer for naturgassektoren. Tilpasningen af lovgivningen skete som led i en generel liberalisering af de europæiske energimarkeder, og havde således også til formål at implementere Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 98/30/EF af 22. juni 1998 om fælles regler for det indre marked for naturgas (gasdirektivet).

Det fremgår af lovforslaget, at lovovervågningen blandt andet skal fokusere på, at der er etableret et velfungerende marked for transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas med fortsatte tilskyndelser til omkostningseffektivitet. Herudover vil der blive fokuseret på, om adgangen til naturgassystemet fungerer tilfredsstillende, og om lovens målsætning om en høj grad af forsyningssikkerhed er tilgodeset.

Oprindeligt var det tanken, at nærværende redegørelse skulle udarbejdes på et tidspunkt, der muliggjorde, at den kunne ligge til grund for de drøftelser om markedsåbningen og den selskabsmæssige adskillelse, der ifølge reform-opfølgningsskemaet af 22. marts 2000 skulle finde sted i 2003. Forudsætningerne herfor er imidlertid ændret i og med, at disse drøftelser allerede fandt sted i forbindelse med indgåelse af de politiske aftaler af 29. maj 2001 om naturgasforsyning og energibesparelser samt den aftale af 19. juni 2002, som parterne bag energireformaftalerne indgik. Det fremgår således bl.a. af aftalen om naturgasforsyning og energibesparelser, at der skulle skabes større gennemsigtighed i reguleringen af det danske naturgasmarked ved en selskabsmæssig adskillelse af handel og infrastruktur. Af aftalen af 19. juni 2002 fremgår bl.a., at der skal gennemføres fuld markedsåbning på gasområdet senest 1. januar 2004.

2. Baggrund, formål og hovedelementer i lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning

Formålet med lovforslaget var at modernisere og tilpasse de lovgivningsmæssige rammer for naturgasforsyningen i forbindelse med implementeringen af gasdirektivet. Liberaliseringen af den danske naturgassektor skal således ses i sammenhæng med bestræbelserne på at etablere et fælles indre europæisk energimarked i overensstemmelse med EU-rettens principper om fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital. Tilpasningen af de nationale lovgivninger på gasområdet har til formål at skabe fælles regler for et indre marked for naturgas, herunder at åbne og integrere markederne, som traditionelt har været præget af manglende konkurrence.

Lov nr. 449 af 31. maj 2000 trådte i kraft den 1. juli 2000, og samtidig hermed blev den da gældende lov nr. 232 af 8. juni 1979 om naturgasforsyning ophævet. Hovedelementet i den sidstnævnte lov var muligheden for at meddele en eneretsbevilling til indførsel, forhandling, transport og oplagring af naturgas. Eneretsbevillingen blev ophævet i forbindelse med, at lov nr. 449 trådte i kraft, og de lovgivningsmæssige rammer for sektoren ændredes hermed markant, idet statens selskab, DONG A/S, ikke fremover oppebærer eksklusive enerettigheder til naturgasforsyning på det danske marked, ligesom de kommunaltejede regionale selskaber ikke fremover vil kunne påregne at opretholde defacto monopolet til forsyning af gaskunder inden for selskabernes forsyningsområder.

Som baggrund for loven lå den politiske aftale om reformopfølgning på energiområdet, som et flertal af Folketingets partier indgik den 22. marts 2000. Aftalen fastlægger bl.a. rammerne og principperne for implementering af gasdirektivet. Det fremgår af lovforslagets generelle bemærkninger, at formålet er at modernisere og tilpasse de lovgivningsmæssige rammer for naturgasforsyningen i forbindelse med implementering af gasdirektivet samt udmønte en række bestemmelser i den aftale, som staten den 23. juni 1999 indgik med Hovedstadsregionens Naturgasselskab I/S (HNG) og Naturgas Midt-Nord (NGMN) om struktur og støtteforhold i gassektoren. Denne aftale fastlægger rammerne for den fremtidige organisering af handlen med naturgas og den fremtidige statsstøtte til naturgassektoren.

Parterne bag reform-opfølgningaftalen var enige om, at reguleringen af naturgassektoren skal tilgodese følgende overordnede hensyn:

- Et velfungerende naturgassystem med en høj grad af forsyningssikkerhed.
- Et velfungerende marked for transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas med fortsatte tilskud til omkostningseffektivitet.
- Adgang til naturgassystemet på objektive og ikke-diskriminerende vilkår.

- Behov for statsstøtte til sektoren begrænses mest muligt.
- DONG Naturgas skal kunne opfylde sine forpligtelser over for bl.a. DUC i de indgåede take-or-pay kontrakter.
- Forbrugerbeskyttelse, frit leverandørvalg for nogle forbrugere og rådgivning om energibesparelser.
- Et økonomisk og miljømæssigt effektivt samspil med det europæiske naturgassystem og med den øvrige energisektor.
- Fastholdelse af Danmarks lave gaspriser til industrien.

I overensstemmelse hermed er hovedelementerne i loven, at der fremover skal skelnes mellem på den ene side transmissions-, distributions- og lagervirksomhed og på den anden side, forsyningsvirksomhed. Net- og lagervirksomhed vil fortsat have karakter af monopolaktiviteter, hvor Energitilsynet fører tilsyn med prisernes rimelighed, og at adgang til nettene sker på objektive og ikkediskriminerende vilkår. Herudover indgår som et væsentligt element, at alle indenlandske forbrugere på ligeligt grundlag skal bære en forholdsmæssig andel af udgifterne til de offentlige forpligtelser, som naturgasselskaberne pålægges, og som kommer alle forbrugere til gode. Det drejer sig om udgifterne til forsknings- og udviklingsaktiviteter, varetagelse af forsynings sikkerheden, sikring af gaskvaliteten, netbalancering, gassikkerhed, energibesparelsesaktiviteter og markedsføringsaktiviteter med henblik på at reducere miljøbelastningen ved forbrugernes energiforbrug.

Med hensyn til markedsåbning var parterne bag reformopfølgningens aftalen enige om, at der gennemføres en afbalanceret åbning af gasmarkedet, som følger bestemmelserne i gasdirektivet, og at naturgasnettet og naturgaslagre skal forblive i offentligt eje. På denne baggrund blev der i loven fastlagt en markedsåbning på 30 % af det samlede årlige gasforbrug ved lovens ikrafttrædelse stigende til 38 % og 43 % af det samlede årlige gasforbrug fra henholdsvis den 1. august 2003 og 1. august 2008. Parterne var ligeledes enige om, at såvel spørgsmålet om markedsåbning som spørgsmålet om en selskabsmæssig adskillelse af på den ene side transmissions- og lageraktiviteter og på den anden side kommerciel handel skulle tages op til drøftelse inden udgangen af 2003.

3. Lov nr. 481 af 7. juni 2001 om ændring af lov om naturgasforsyning

De danske myndigheder notificerede den 10. august 2000 til Europa-Kommissionen gennemførelsen i dansk ret af EU's gasdirektiv. I forbindelse med Europa-Kommissionens gennemgang af lovgivningen og aftalen af 22. juni 2000 om levering og transport af naturgas mellem DONG Naturgas A/S og HNG og NGMN blev der rejst tvivl om, hvorvidt bestemmelserne i naturgasforsyningsloven om bindende videresalgspriser m.v., kan anses for at være i overensstemmelse med EU-konkurrenceretten. I lyset af at Europa-Kommissionen også havde fremlagt et forslag til ændring af gasdirektivet for at fremme en hurtigere og mere effektiv markedsåbning, besluttede den daværende regering den 27. april

2001 at fremsætte forslag om ændring af naturgasforsyningsloven med henblik på at afklare den rejste tvivl og samtidig tage højde for de nye EU-krav til reguleringen af naturgassektoren.

Som grundlag for vedtagelsen af lovforslaget lå bl.a. den politiske aftale af 29. maj 2001 om naturgasforsyning og energibesparelser, hvoraf det bl.a. fremgår, at der skulle skabes større gennemsigtighed i reguleringen af det danske naturgasmarked ved en selskabsmæssig adskillelse af handel og infrastruktur. Lovforslagets hovedformål var at ændre lovens bestemmelser i § 25 om bindende videresalgspriser til forsyning af forbrugere på faste vilkår med et årligt aftag på over 300.000 m³ naturgas efter ensartede landsdækkende principper. Herudover pålægges naturgasselskaberne i medfør af lovens § 28 a at foretage en selskabsmæssig adskillelse af aktiviteterne, ligesom proceduren for fastsættelsen af hvilke kunder, der har markedsadgang, ændres således, at ministeren efter forelæggelse for Det Enerkipolitiske Udvalg får mulighed for at ændre grænserne.

I den politiske aftale af 19. juni 2002 blev parterne bag energireformaftalerne enige om, at der senest den 1. januar 2004 skal gennemføres fuld markedsåbning på naturgasområdet. I overensstemmelse hermed udstedte økonomi- og erhvervsministeren den 20. maj 2003 en bekendtgørelse, som giver alle kunder ret til valg af naturgasleverandør fra 1. januar 2004.

4. Lov nr. 494 af 9. juni 2004 om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om varmforsyning

Lov nr. 494 af 9. juni 2004 har primært til formål at implementere Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2003/55/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 98/30/EF i dansk lovgivning. Ændringen af naturgasforsyningsloven medfører, at der i overensstemmelse med gasdirektivet skabes et mere åbent og gennemsigtigt marked for naturgas. De kvantitative elementer i direktivet i form af fuld markedsåbning, krav om selskabsmæssig adskillelse af naturgasaktiviteterne og reguleret adgang til transmissionsnettet var allerede opfyldt i den eksisterende naturgasforsyningslov ved ændringen af naturgasforsyningsloven i juni 2001. Lov nr. 494 var derfor møntet på at implementere de kvalitative elementer i direktivet såsom krav om forbrugerbeskyttelse til supplerende af den generelle forbrugerlovgivning, og krav om at transmissions- og distributionsselskaber skal opstille programmer for intern overvågning med henblik på at undgå diskriminerende adfærd over for andre selskaber.

5. Lov nr. 1384 af 20. december 2004 om Energinet Danmark

Et flertal af Folketingets partier indgik den 29. marts 2004 aftale om fremtidssikring af energiinfrastrukturen. Aftalen indebærer bl.a., at systemansvar og overordnet transmission for el fremover skal varetages som statslig virksomhed. Staten havde som ejer af DONG-koncernen allerede taget det første skridt i gennemførelsen af den ejermæssige adskillelse af systemansvar på el- og gasområdet ved at etablere en uafhængig

virksomhed (Gastr) til varetagelse af systemansvar og transmission for naturgas pr. 1. januar 2004. Et af formålene er at fremme en effektiv konkurrence på el- og gasområdet gennem ejermæssig adskillelse af systemansvar og transmission fra produktion og handel.

Som opfølgning på den politiske aftale af 29. marts 2004 vedtog Folketinget den 14. december 2004 lov om Energinet Danmark. Loven har til formål at skabe grundlag for den nye statslige virksomhed, Energinet.dk med datterselskaber, som på statens vegne skal drive systemansvarlig virksomhed og den overordnede transmission på el- og gasområdet.

I lov om Energinet.dk ændres lov om naturgasforsyning som senest ændret ved lov nr. 494 af 9. juni 2004. Der er tale om konsekvensrettelser, som følger af, at Energinet.dk ikke skal være bevillingspålagt samt ændring af lovens prisbestemmelser for så vidt angår transmissions- og distributionsvirksomhed, som varetages af Energinet.dk.

6. Høring

Med henblik på udarbejdelse af nærværende redegørelse er relevante selskaber, organisationer og myndigheder anmodet om en vurdering af, hvorvidt loven lever op til intentionerne bag lovforslaget, jf. vedlagte høringsbrev af 1. december 2004 og høringsliste. Der er indkommet hørings svar fra Gastr, DONG, Fællessekretariatet for HNG og MN, Naturgas Fyn, Denerco Oil, Energitilsynets sekretariat, Konkurrencestyrelsen, Energiklagenævnet, Dansk Industri, og Dansk Fjernvarme. Herudover har Amerada Hess meddelt, at selskabet ingen erfaringer har med naturgasforsyningsloven. Høringsresumé og Transport- og Energiministeriets kommentarer hertil er angivet nedenfor.

6.1. Høringsresumé

I. Generelle betragtninger

Gastr er af den opfattelse, at man med lovkomplekset er nået et godt stykke med et fuldt integreret gasmarked i Danmark. Selskabet finder dog samtidig, at der er en række områder, der kræver opmærksomhed, og som er af betydning for et velfungerende samlet dansk og europæisk gasmarked.

Det er DONGs overordnede vurdering, at der med lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning med senere ændringer er etableret et velfungerende marked for forsyning, distribution, transmission og oplagring af naturgas.

Fællessekretariatet for HNG og MN er af den opfattelse, at naturgasforsyningsloven og markedsreglerne tilsammen udgør en hensigtsmæssig ramme for et velfungerende marked.

Energitilsynets sekretariat finder generelt, at naturgasforsyningslovens bestemmelser udgør et tilfredsstillende grundlag for etablering af et vel-

fungerende marked for transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas med fortsatte tilskyndelser til omkostningseffektivitet.

Konkurrencestyrelsen mener, at den danske naturgasinfrastruktur i sin opbygning og driften af de forskellige led i infrastrukturen giver de rette muligheder for et konkurrenceudsat gasmarked.

Dansk Fjernvarme finder generelt, at loven lever op til intentionerne om et velfungerende marked for naturgas på en tilfredsstillende måde.

Energiklagenævnet henviser til de afgørelser, som nævnet har truffet på naturgasområdet.

Transport- og Energiministeriets bemærkninger

Ministeriet er enig i betragtningerne om, at der med naturgasforsyningsloven generelt er fastsat nogle gode rammer for et velfungerende marked for naturgas.

II. Adgang til gasinfrastrukturen

Gastra påpeger, at der er forskel på de krav, der stilles til de enkelte dele af infrastrukturen. Således er der forhandlet adgang til de danske lagre, og der er endnu ikke sket en harmonisering af vilkår og betingelser for adgang til distributionsnettene. Selskabet finder endvidere, at det danske gasmarked ikke bør betragtes isoleret, men at den europæiske gassektor betragtes som én regional sektor.

Transport- og Energiministeriets bemærkninger

Ministeriet er enig i, at det danske naturgasmarked ikke bør betragtes isoleret, men bør ses i en større regional europæisk sammenhæng. Det er således af stor betydning for udviklingen af et effektivt konkurrencemarked for naturgas, at der er gennemsigtige, rimelige vilkår og betingelser for adgang til infrastrukturen i vore nabolande. Dette vil kunne styrke handlen på tværs af landegrænserne og medvirke til at øge antallet af aktører på f.eks. det danske marked.

III. Regulering af adgang til transmissionsnettet

Gastra nævner, at transmissionsnettet i løbet af 2004 med succes er blevet udskilt fra kommercielle aktiviteter. Den øvrige infrastruktur (lager- og distributionsselskaber samt søledningerne) er ikke på tilsvarende måde adskilt. Dette indebærer et naturligt behov for regulering og opfølgning, så der også i den daglige drift og ledelse løbende sikres en klar adskillelse. Endvidere bemærker selskabet, at de præcise tekniske, operationelle og kommercielle skilleflader mellem transmission og lager i det liberaliserede marked endnu ikke er fuldt afklaret, men at dette forventes at ske primo 2005 samtidig med fastlæggelsen af et revideret forsyningssikkerhedskoncept.

DONG finder, at det i relation til gasmarkedets funktion er væsentligt, at hovedprincipperne i det nugældende transmissionstarifferingsystem be-

vares. Herunder at prisen til den enkelte kunde bl.a. afhænger af kundens belastning af transmissionssystemet, således at en kunde, som aftager naturgassen "jævnt" hen over året, får en billigere transport end en kunde, som aftager det meste af naturgassen i vintermånederne, fordi førstnævnte kunder udnytter infrastrukturen bedre og dermed medvirker til lavere omkostninger.

Fællessekretariatet for HNG og MN påpeger, at med det overordnede formål om at fremme konkurrence og gennemsigtighed mest muligt, bør etableringen af en gasbørs tilskyndes kraftigt. Det bestående kapacitetsreservationssystem i transmissionssystemet understøtter ikke etableringen og driften af en gasbørs. Kapacitetsreservationssystemet bør derfor erstattes af det bestående system i distributionsnettene eller på anden måde tilpasses, således at det er mere gennemsigtigt, enkelt og foreneligt med driften af en gasbørs.

Naturgas Fyn finder, at priser og vilkår for transmission er underlagt regulerede vilkår og generelt er velfungerende.

Energitilsynets sekretariat finder, at reglerne i naturgasforsyningsloven giver de nødvendige redskaber til sikring af etablering af et velfungerende marked for transmission med fortsatte tilskyndelser til omkostningseffektivitet. Sekretariatet finder dog, at det vil være hensigtsmæssigt med en bestemmelse, som påbyder alle selskaberne at samarbejde om adgangsvilkår.

Transport- og Energiministeriets bemærkninger

Ministeriet er enig i, at adgangsforskelene til transmissionsnettet fungerer tilfredsstillende med et simpelt entry/exit system, hvor hele Danmark er én exitzone. I forhold til vore nabolande er der tale om et enkelt og gennemsigtigt system, som gør det nemt for nye leverandører at operere på det danske marked.

IV. Regulering af adgang til distributionsnet

DONG vurderer, at Gastra og de danske distributionselskaber har medvirket til en effektiv planlægning af naturgasdistributionen, og selskaberne har et løbende samarbejde med henblik på at sikre fortsat omkostningseffektivitet.

Naturgas Fyn finder, at priser og vilkår for distribution er underlagt regulerede vilkår og generelt er velfungerende.

Energitilsynets sekretariat finder, at der i hovedbestemmelsen i naturgasforsyningslovens § 37, stk. 1, mangler en vurdering af omfanget af de omkostningskategorier, som selskaberne kan tage hensyn til i deres pris-sætning (fx at omkostningerne skal være nødvendige), jf. elforsynings- og varmforsyningslovene. Endvidere, at der mangler en hjemmel til at foretage en rimelighedsvurdering af distributions- (og forsyningspligtselska-

bernes) priser og betingelser – svarende til hjemlen omfattende transmissions- og lagerselskaber i naturgasforsyningslovens § 38, stk. 1 og 2.

Transport- og Energiministeriets bemærkninger

Ministeriet skal bemærke, at det af naturgasforsyningslovens § 37 a, stk. 1, fremgår, at indtægtsrammer fastsættes med henblik på dækning af omkostningerne i lovens § 37, stk. 1, ved en effektiv drift, hvorved må forstås, at der alene kan indregnes nødvendige omkostninger. Det fremgår endvidere af naturgasforsyningslovens § 37, stk. 2, at priserne skal fastsættes efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte brugere af nettet og forbrugere giver anledning til. Endvidere følger det af lovens § 7, stk. 5, at selskaberne skal stille deres ydelser til rådighed for forbrugerne på objektive, gennemsigtige og ikke diskriminerende vilkår. Energitilsynet kan, jf. lovens § 41, stk. 1, give påbud om ændring af priser og betingelser, hvis disse anses at være i strid med naturgasforsyningslovens bestemmelser, herunder også § 37, stk. 2, og § 7, stk. 5.

V. Adgang til opstrømsrørledninger og lagre

DONG bemærker, at selskabet siden 1. juli 2002 har solgt lagerkapacitet til tredjeparter, herunder til Gastra med henblik på selskabets varetagelse af forsyningssikkerheden for naturgas. Der er til dato ikke afvist kunder, som har anmodet om lagerkapacitet. Det vurderes, at den gældende regulering indeholder tilstrækkelige tilskyndelser til fortsat omkostningseffektivisering. Hertil kommer markedets påvirkning af priserne, både i form af det direkte pres som følge af den fri udbudsret af lagerkapacitet samt de indirekte alternative lagermuligheder, der ligger i blandt andet kraftværkernes mulighed for at skifte mellem forskellige brændsler. Selskabet bemærker i øvrigt, at markedet for lagerydelser er kendetegnet ved et stort produktudbud, som tilgodeser kundernes behov, og ingen knaphed i relation til opfyldelse af lagerefterspørgslen.

Fællessekretariatet for HNG og MN er af den opfattelse, at gasledningerne, som transporterer gas fra de danske Nordsøfelter til Danmark, samt gaslagrene er en del af den danske gasinfrastruktur. Med det formål at hele gasinfrastrukturen underlægges offentlig regulering samt forbliver i offentligt ejerskab, bør Nordsøledningerne og lagrene derfor overføres til Gastra/Energinet Danmark.

Naturgas Fyn mener, at det må være en betingelse, at DONG fremover, via lovgivningen, pålægges at udbyde lagerydelserne og fastsætte tariffjerne på regulerede og gennemsigtige vilkår. Efter Naturgas Fyn's opfattelse er det uden regulerede betingelser diskriminerende og konkurrenceforvridende overfor andre aktører end DONG.

Denerco Oil A/S henviser i sit høringssvar til selskabets høringssvar i forbindelse med høringen af lovforslaget om naturgasforsyningsloven i 2000. Selskabet anser det for negativt konkurrenceforvridende for selskaber, at DONG's søledninger ikke foreslås behandlet på samme måde, som

det øvrige transmissionssystem. Det ville være ønskværdigt, at tredjepartsadgang til naturgassystemer baseres på et fast, offentligt tilgængeligt regelsæt. Herudover finder selskabet, at det er unødigt konkurrenceforvridende, at EU-direktivets mindstekrav til opsplitting af system- og handelsaktiviteter i selvstændige regnskabskredse ikke også ledsages af en opsplitting i uafhængige selskaber.

Dansk Fjernvarme nævner, at organisationen fortsat finder det betænkeligt, at gaslagrene ikke er adskilt fra DONG, og i stedet bør indgå som en del af Gastra.

Konkurrencestyrelsen finder, at det ud fra et konkurrencemæssigt perspektiv ville være ønskeligt, at adgangen til lagrene foregår ved reguleret adgang. Risikoen er, at små tredjeparter ikke har tilstrækkelig forhandlingsstyrke til at opnå de samme lagerforhold som et stort selskab. Reguleret adgang vil gøre markedet for oplagring af gas mere gennemsigtigt for tredjeparter og sikre mindre selskaber en konkurrencedygtig adgang til oplagring. Styrelsen finder det ligeledes vigtigt, at reglerne for adgang til opstrømsrørledninger ikke virker hæmmende på konkurrencen, og styrelsen peger på, at det ligesom for lagrene vil være hensigtsmæssigt at have reguleret adgang til opstrømsrørledninger.

Transport- og Energiministeriets bemærkninger

Parterne bag de energipolitiske aftaler er enige om, at naturgasinfrastrukturen – naturgasnettet og naturgaslagrene – skal forblive i offentligt eje. I forbindelse med overvejelserne om en privatisering af DONG-koncernen har regeringen med et flertal af Folketingets partier aftalt vilkårene for et salg af aktier i DONG A/S. Af aftaleteksterne fremgår, at parterne er enige om, at naturgasinfrastrukturen – naturgasnettet og naturgaslagrene – skal forblive i offentligt eje, er opfyldt, så længe staten bevarer aktiemajoriteten i DONG A/S.

VI. Leverandørskifte

Gastra gør opmærksom på, at der også efter gennemførelsen af den fulde markedsåbning er en høj markedskoncentration på både producentsiden samt på det danske engros- og detailmarked. Derfor er det vigtigt at følge markedsudviklingen med henblik på at sikre øget likviditet og konkurrence.

DONG fremfører, at efter etablering af den fulde markedsåbning er konkurrencen om kunderne på det danske marked skærpet betydeligt. Pr. 1. januar 2004 er 10 aktører registreret som gasleverandører på det danske marked. Ca. 8 % af markedet – opgjort i mængder – havde skiftet naturgasleverandør allerede fra tidspunktet for den fulde markedsåbning, pr. 1. januar 2004. Der er dags dato foretaget leverandørskift for 344 målersteder i DONGs distributionsområder, svarende til 15 % af de distribuerede mængder. For det danske marked som helhed andrager omfanget af leverandørskift omkring 20 % af de distribuerede mængder.

Transport- og Energiministeriets bemærkninger

Ministeriet bemærker, at Gastra i samarbejde med distributionsselskaberne har udviklet et operativt system, som gør det muligt for naturgaskunder at foretage leverandørskift 1 gang hver måned med en måneds varsel. Det er ministeriets vurdering, at der er tale om et velfungerende system, som danner grundlag for udviklingen af et effektivt konkurrencemarked. Antallet af leverandørskift har dog indtil videre primært fundet sted blandt de større kunder. Dette skal formentlig søges i, at der er relativt få aktører på det danske marked, og at især de mindre gasforbrugere kun har begrænsede økonomiske incitamenter til at foretage leverandørskift.

VII. Forsyningspligt

Naturgas Fyn finder, at priser og vilkår for forsyning er underlagt regulerede vilkår og generelt er velfungerende.

Konkurrencestyrelsen peger på, at der ved prisreguleringen kan opstå et problem med at finde en effektiv reference for, hvad prisen på forsyningspligtigheden skal være. Inden for gas findes endnu ikke et egentligt dansk marked med en gennemsigtig og likvid prisdannelse.

Transport- og Energiministeriets bemærkninger

Det er korrekt, at der ikke findes et dansk gasmarked med en gennemsigtig og likvid prisdannelse, der kan lægges til grund for prisen for forsyningspligtigheden. Indtil en sådan reference findes, er det op til Energitilsynet at fastsætte en passende reference.

VIII. Distributionsselskabernes gældsafvikling

Dansk Industri påpeger, at regeringen i *Liberaliseringen af energimarkederne* fra september 2002 var inde på, at der er behov for en snarlig normalisering af kapitalforholdene i naturgasdistributionsselskaberne. Det er ikke hensigtsmæssigt med fuld gældsafvikling inden udgangen af 2014, før nettene er udtjente.

Transport- og Energiministeriets bemærkninger

Det følger af aftalen af 23. juni 1999 mellem staten, HNG og Naturgas Midt-Nord om struktur og støtteforhold i gassektoren, den såkaldte Skt. Hans-aftale, at det er et klart mål, at selskabernes historiske gæld er afviklet i 2014. Regeringen så, som anført, gerne en normalisering af kapitalforholdene, og økonomi- og erhvervsministeren indledte i slutningen af 2003 drøftelser med selskaberne herom. Der kunne imidlertid ikke opnås enighed om en normalisering af kapitalforholdene, hvorfor Skt. Hans-aftalens mål om gældsafvikling til 2014 stadig består. Dette er dog ikke til hinder for, at de selskaber, der måtte ønske det, kan vælge at afvikle gælden over en længere tidshorisont.

IX. Samfakturering

Energitilsynets Sekretariat finder, at en udnyttelse af ministerens hjemmel til at fastsætte regler om samfakturering – grundet risikoen for at besvær-

liggøre markedsadgang for nye leverandører – bør afvente en nærmere undersøgelse og dialog med branchen.

Fællessekretariatet for HNG og MN mener, at regler om samfakturering kan påføre leverandørerne øgede risici (herunder nødvendiggøre en ganske væsentlig sikkerhedsstillelse) og øget administration i forbindelse med opkrævning af afgifter og distributionstarif. Endvidere påføres leverandøren øgede krav til omkostningstunge IT-systemer og (elektronisk) udveksling af data med distributionsselskaberne. Dette vil kunne favorisere den meget store og veletablerede gasleverandør på det danske marked, og kan holde nye og mindre aktører ude. Endvidere, at naturgasforsyningslovens hensigt med hensyn til, at forbrugerne kun modtager én regning, mere hensigtsmæssigt opfyldes ved, at distributionsselskaberne forestår faktureringen.

Det er DONGs opfattelse, at der er behov for en udnyttelse af hjemlen til at fastsætte regler om samfakturering. Selskabet vurderer, at der er et udbredt kundeønske om én samlet faktura, hvorved kunden får en overskuelig energiafregning, mindre administration og evt. færre betalingsomkostninger, ligesom kundens kontrol af energiregningen styrkes. Samtidig undgås et dobbelt system hos net-/distributionsselskab og energileverandør til kundefakturering, kreditvurdering mv.

Transport- og Energiministeriets bemærkninger

Det følger af bemærkningerne til naturgasforsyningslovens § 14, stk. 4, at økonomi- og erhvervsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om samfakturering kun vil blive taget i anvendelse, såfremt det viser sig, at selskaberne er tilbageholdne med på rimelige vilkår at give naturgasleverandørerne adgang til at udsende en samlet faktura. Reglerne vil i givet fald blive udarbejdet i tæt dialog med branchen.

Det er ministeriets vurdering, at kunderne vil foretrække kun at modtage en regning, uanset hvilken gasleverandør kunden har.

X. Nødforsyning og forsyningssikkerhed

Gastra anfører, at selskabet i øjeblikket gennemfører en revision af den danske nødforsyningsstrategi. Revisionen gennemføres som en følge af, at der er vedtaget den ny naturgasforsyningslov, at Gastra er blevet unbundet fra DONG-koncernen, samt at liberaliseringen af gasmarkedet har sat nye rammer for både det tekniske og kommercielle set-up. Det følger naturligt af liberaliseringen, at Gastra løser nødforsyningsopgaven ved at inddrage de nye muligheder, som markedet giver.

DONG mener, at Gastras varetagelse af gastransmissionsansvar og forsyningssikkerhed i Danmark sker på en udmærket og effektiv vis inden for lovgivningens rammer, og at dette også vil være tilfældet fremover. DONG har selv medvirket hertil i forbindelse med arbejdet omkring en hensigtsmæssig udskillelse af Gastra.

Det er Naturgas Fyn's holdning, at nødforsyningen for at være så effektiv som muligt, alene bør varetages af transmissions- og distributionsselskaberne uden inddragelse af de kommercielle gasleverandører.

Transport- og Energiministeriets bemærkninger

Det er ministeriets opfattelse, at Gastra på betryggende måde varetager forsyningssikkerheden, hvilket bidrager til udvikling af et velfungerende marked for naturgas.

7. Konklusion.

Naturgasforsyningsloven blev udtaget til lovovervågning, fordi der er tale om en vidtgående modernisering og tilpasning af de lovgivningsmæssige rammer for naturgassektoren. Tilpasningen af lovgivningen er sket som led i den generelle liberalisering af de europæiske energimarkeder, og havde således også til formål at implementere EU's gasdirektiv om fælles regler for det indre marked for naturgas i dansk lovgivning. Siden lovens vedtagelse i maj 2000 er loven ændret flere gange, hvor lovændringerne har haft til formål at tilpasse rammerne med henblik på at etablere et velfungerende marked for naturgas.

Herudover peges der i høringssvarene på nogle enkelte specifikke lovgivningsmæssige forhold. Som det fremgår af ministeriets kommentarer ovenfor, er der efter ministeriets vurdering ikke konstateret problemer i relation til den gældende lov, som evt. kunne give anledning til anbefaling om lovændring på de pågældende punkter.

Det er ministeriets vurdering, at der med de seneste ændringer af lov om naturgasforsyning samt lov om Energinet Danmark generelt er skabt nogle gode rammer for et velfungerende marked for naturgas med en fortsat høj grad af forsyningssikkerhed, hvorved lov om naturgasforsyning må vurderes at opfylde sit formål. Denne vurdering støttes også generelt i de indkomne høringssvar.

Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det fuldt liberaliserede naturgasmarked kun har fungeret i ganske kort tid. Der er derfor fortsat grundlag for en udvikling af det danske konkurrencemarked for naturgas, hvor bl.a. udvikling af et mere likvidt marked for naturgas vil kunne bidrage til en øget konkurrence, herunder tiltrække yderligere aktører til det danske marked. Efter ministeriets opfattelse er rammerne herfor allerede tilstede i den gældende lovgivning, hvorfor det i høj grad vil være op til markedsdeltagerne at videreudvikle konkurrencemarkedet for naturgas. Endvidere vil det være af særlig betydning, at der også i vore nabolande udvikles mere velfungerende markeder, som vil bidrage til at styrke konkurrencemarkedet for naturgas i Danmark.

Transport- og Energiministeriet følger løbende udviklingen på naturgasmarkedet. Såfremt der skulle vise sig problemer eller utilsigtede virkninger af gældende bestemmelser i loven, vil ministeriet vurdere, om det bør anbefales at justere loven.